Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej, 58
Warszawa 2023
Article No. 3021

Citation:
Kijak, A. (2023). Frekwencja, struktura i budowa słowotwórcza pochodnych imion osobowych występujących w funkcji zoonimów. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*, *58*, Article 3021. https://doi.org/10.11649/sfps.3021

DOI: 10.11649/sfps.3021

Agnieszka Kijak
(Uniwersytet w Siedlcach)

Frekwencja, struktura i budowa słowotwórcza pochodnych imion osobowych występujących w funkcji zoonimów

Zwierzęta domowe odgrywają dużą rolę w życiu człowieka. Silne więzi tworzą się pomiędzy ludźmi a psami, ale też innymi gatunkami. Wyrazem tych relacji jest nadawanie imion zwierzętom. Ponadto ich nazwania nie są jedynie tradycyjnymi zawołaniami wybieranymi z repertuaru określeń typowych dla psów czy kotów. Zwierzęta nazywa się w sposób przemyślany i z uwzględnieniem różnych kryteriów.

W związku z dużą rolą, jaką odgrywają imiona zwierząt, cieszą się one także zainteresowaniem badaczy onomastów. Opracowania określeń nazywających psy podjęli się m.in. Sławomira Tomaszewska (1989), Józef Bubak (1996), Magdalena Nowakowska (2001) oraz Wioletta Wilczek (2012). Badaniami szerszych grup zoonimów zajmował się Henryk Górnowicz (1959), który imiona zwierząt określił zawołaniami, a jego opracowanie stało się podstawą jednej z klasyfikacji strukturalno-semantycznej tego typu nazw. Sporo prac poświęcono zoonimii wiejskiej (Ananiewa, 1996; Stadnik, 2001, 2002, 2007, 2009; Strutyński & Warchoł, 2004; Tomaszewska, 1987), lecz obecnie uwaga badaczy koncentruje się na nazwach zwierząt miejskich, tzw. urbozoonimach (Kołodziej, 2018, 2019; Kołodziej & Fojtů, 2011; Strutyński, 1993a; 1993b, 1996a, 1996b; Tomaszewska, 1998).

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.en), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2023.
Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences
[Wydawca: Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk]

W analizach zoonimów zwracano uwagę na różne aspekty, a w związku z poszerzaniem się ich repertuaru szczególnie ważna była motywacja oraz kryterium decydujące o nadaniu imienia. Językoznawcy wyróżniali różne grupy motywacyjne, takie jak: nazwy mitologiczne, nazwy postaci z bajek, nazwy bohaterów filmowych. Okazało się także, że dużą rolę odgrywają imiona motywowane antroponimiczne, zwłaszcza pochodzące od imion osobowych. Jako istotną grupę zoonimów wyróżnili je m.in. Magdalena Tomaszewska (1998), Stefan Warchoł (2007), Wioletta Wilczek (2012), Agnieszka Kołodziej (2018, 2019) oraz Ewa Oronowicz-Kida (2022).

Zoonimy analizowane były również pod względem słowotwórczym. Janusz Strutyński podjął się opracowania zagadnienia imion derywowanych rozumianych przez niego jako imiona utworzone przez ich nadawców za pomocą różnych środków. Badacz zajął się sposobami tworzenia imion zwierząt pokojowych na podstawie motywacji podanych przez opiekunów zwierząt (Strutyński, 1993b). Na gruncie języków słowiańskich problematykę tworzenia zoonimów pochodnych powstałych pod wpływem emocji, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych, podjął Jaromir Krško (2012).

Przedmiotem niniejszego opracowania są zoonimy ograniczone do imion motywowanych od imion osobowych. Materiał badawczy został uzyskany z komputerowej bazy danych jednej z przychodni weterynaryjnych w Poznaniu. Uwzględniono nazwania wszystkich zwierząt zapisanych w katalogu od początku istnienia lecznicy, a mianowicie od 2007 roku, do 2022 roku. Przekazane dane ograniczały się do zapisów na temat imienia, płci i rodzaju zwierzęcia. W związku z brakiem informacji na temat indywidualnych motywacji nadania imienia, aby ustalić, które z badanych zawołań zwierząt można zaklasyfikować jako imiona ludzkie, odwołano się do źródeł zawierających katalog imion nadawanych w Polsce. W tym celu wykorzystano spis powstały na podstawie bazy PESEL zawierający imiona męskie i żeńskie nadane w Polsce w latach 2000–2019 opublikowany na oficjalnych stronach ministerialnych (gov.pl, b.d.). Przyjęto, że zawarte w nim imiona jako urzędowe występują w formie pełnej lub inaczej podstawowej. Odwołano się również do źródeł leksykograficznych[1].

[1] Do analizy wykorzystano opracowania takie jak: książka Jana Grzeni *Nasze imiona. 200 najczęściej nadawanych imion polskich w XX wieku* (Grzenia, 2010), *Księga naszych imion* Józefa Bubaka (1993) oraz *Słownik imion* opracowany przez Wandę Janowową, Aldonę Skarbek, Bronisławę Zbijowską i Janinę Zbiniowską (Janowowa i in., 1991).

Dokonując analizy formalnej, wykorzystano natomiast sposoby i schematy tworzenia form pochodnych szczegółowo opisane przez Elżbietę Umińską-Tytoń (Umińska-Tytoń, 1986) oraz Henryka Wróbla (Wróbel, 1973). Chociaż opisane przez nich metody dotyczące tworzenia nowych postaci imion powstały kilkadziesiąt lat temu, to jednak z powodzeniem można je zastosować do obecnie nadawanych imion osobowych, również tych, które są wykorzystywane do nazywania zwierząt.

Henryk Wróbel ponadto dokonał obserwacji dotyczącej samych form pochodnych od postaci określanej przez niego jako metrykalna (w tym wypadku należałoby ją nazwać raczej oficjalną), które określane są na ogół jako hipokorystyka. Zwrócił on uwagę na to, że nie wszystkie formy derywowane mają wartość hipokorystyczną. Stąd należy odróżnić nienacechowaną emocjonalnie postać potoczną, np. *Franka* od tej nacechowanej, np. *Natalka*. Wyróżnić też można postać pejoratywną, której przykładami są imiona: *Kacha*, *Zocha* (Wróbel, 1973, s. 28).

W materiale znalazły się nazwania 19 250 zwierząt, wśród których występują zawołania odnoszące się do 8919 psów, 8159 kotów, 1040 królików, 555 świnek morskich, 210 chomików, 189 szczurów, 60 szynszyli, 27 myszy, 24 tchórzofretek, 21 żółwi, 19 myszoskoczków, 11 jeży, 8 ptaków (papug, kanarków oraz innych), 5 koszatniczek, 1 leminga, 1 kameleona oraz 1 lisa. W związku z tym, że najliczniejszą grupę stanowiły psy i koty, również repertuar ich imion jest największy i wynosi 3597 imion psów oraz 3783 imion kotów. Zgromadzony materiał zawiera 9074 zawołań różnych gatunków zwierząt, z których wyekscerpowano 2817 imion osobowych będących przedmiotem zainteresowania. Stanowią one nieco ponad 31% wszystkich zoonimów, a 63% spośród nich to formy podstawowe; pozostałe to imiona od nich pochodne, często hipokorystyczne[2]. Udział tych pierwszych to niecałe 20% wszystkich omawianych zoonimów.

Analizowane w niniejszym artykule zoonimy zostały podzielone na imiona pełne (zgodne z formą urzędową) oraz pochodne, wśród których znalazły się zarówno te zawierające wartość hipokorystyczną, jak i jej pozbawione. Ich pogrupowania na te dwa rodzaje dokonałam, uwzględniając kryterium słowotwórcze

[2] Zaznaczyć należy za Henrykiem Wróblem, że za formy pochodne uznawane są wszystkie imiona o postaci derywowanej, nie tylko te, które mają wartość hipokorystyczną lub pejoratywną (Wróbel, 1973, s. 28). Ponieważ jest wiele schematów tworzenia zdrobnień i innych form pochodnych od imion, opisanych m.in. przez Henryka Wróbla w artykule *Schematy słowotwórcze polskich hipokorystyków*, a przedmiotem analizy są najnowsze imiona, stąd odwołania nie tylko do przywołanych wyżej pozycji drukowanych, lecz również internetowych, zawierających aktualne dane, m.in. https://www.imiona.net/ (*Imiona - znaczenie imion*, b.d.).

na podstawie zmodyfikowanych (przywołanych wyżej) schematów i sposobów tworzenia imion. Szczegółowe informacje dotyczące frekwencji znajdują się w tabeli 1. W związku z nieporównywalną liczebnością osobników różnych gatunków zestawienie procentowego udziału form pochodnych w każdym z nich wydaje się niewskazane. Warto jednak zwrócić uwagę na duży udział procentowy imion pochodnych występujących wśród określeń niemal wszystkich gatunków, które znalazły się w analizowanym materiale. Stosowanie tego rodzaju zawołań może w pewnym stopniu potwierdzać wcześniejsze obserwacje o bliskiej relacji człowieka ze zwierzętami – i to bardzo różnymi – które może wyrażać się nie tylko samym nadawaniem im imion, ale też wykorzystywaniem do tego form pochodnych, często hipokorystycznych. Inne wyjaśnienie stanowić może większa popularność imion pochodnych od pełnych obserwowana także w wymienionych wyżej badaniach. Wynika to z faktu, że w życiu codziennym częściej posługiwano się imionami zdrobniałymi, co powodowało także ich większą różnorodność (Dacewicz, 2013, s. 271).

Tabela 1. Frekwencja analizowanych zoonimów (opracowanie własne).

Zwierzę	**Wszystkie imiona zwierząt**		**Osobowe imiona zwierząt**					**Przykłady**
	Liczba imion	**Płeć**	**Liczba imion**	**Liczba imion osobowych**	**Imiona pełne**	**Imiona pochodne**	**Procent imion pochodnych**[3]	
kot	3783	samiec	2076	587	373	214	36%	*Andrzejek*, *Boguś*, *Czesiu*
		samica	1707	647	381	266	41%	*Nadziejka*, *Pusia*, *Romka*
pies	3597	samiec	2146	472	298	174	37%	*Fred*, *Radziu*, *Rysiek*
		samica	1451	495	304	191	39%	*Irka*, *Paulinka*, *Stefka*
królik	714	samiec	437	125	82	43	34%	*Leoś*, *Kajtek*, *Lucuś*
		samica	277	117	83	34	29%	*Celinka*, *Grażynka*, *Henia*
świnka morska	445	samiec	273	102	69	33	32%	*Bolek*, *Czaruś*, *Marianek*
		samica	172	79	55	24	30%	*Gosia*, *Lucynka*, *Rozalka*
chomik	181	samiec	120	42	25	17	40%	*Grześ*, *Maciuś*, *Tomek*
		samica	61	18	15	3	17%	*Frania*, *Hania*, *Rysia*
szczur	181	samiec	94	29	22	7	24%	*Antoś*, *Edek*, *Januszek*
		samica	87	41	34	7	17%	*Kasia*, *Radka*, *Tusia*
szynszyla	57	samiec	42	16	11	5	31%	*Boguś*, *Rysiu*, *Tadzik*
		samica	15	10	5	5	50%	*Lusia*, *Pati*, *Stefa*
mysz	24	samiec	15	3	2	1	33%	*Niuniuś*
		samica	9	0	0	0	0%	-

[3] W stosunku do wszystkich imion osobowych.

Zwierzę	Wszystkie imiona zwierząt		Osobowe imiona zwierząt					Przykłady
	Liczba imion	Płeć	Liczba imion	Liczba imion osobowych	Imiona pełne	Imiona pochodne	Procent imion pochodnych[3]	
tchórzofretka	23	samiec	14	6	4	2	33%	*Edek*, *Felek*
		samica	9	4	3	1	25%	*Edzia*
żółw	20	samiec	14	7	4	3	43%	*Fred*, *Fredzio*, *Remek*
		samica	6	5	4	1	20%	*Pusia*
myszoskoczek	19	samiec	14	4	3	1	25%	*Czarek*
		samica	5	0	0	0	0%	-
jeż	11	samiec	6	1	0	1	100%	*Franuś*
		samica	5	1	0	1	100%	*Kiki*
ptak (kanarek, papuga, inne)	8	samiec	5	1	0	1	100%	*Kubuś*
		samica	3	1	0	1	100%	*Agatka*
koszatniczka	5	samiec	1	0	0	0	0%	-
		samica	4	1	0	1	100%	*Jadzia*
fretka	3	samiec	1	1	1	1	100%	*Franek*
		samica	2	0	0	0	0%	-
kameleon	1	samiec	1	1	1	0	0%	-
		samica	0	0	0	0	0%	-
leming	1	samiec	1	1	1	0	0%	-
		samica	0	0	0	0	0%	-
lis	1	samiec	1	0	0	0	0%	-
		samica	0	0	0	0	0%	-

Kolejną istotną informacją jest, że zwierzęta – podobnie jak ludzie – często otrzymują więcej niż jedno imię. W badanym materiale odnotowano pojedyncze przypadki nadania dwóch imion u kotów, psów oraz chomików, z których oba były imionami ludzkimi. Co ważne, w przypadku zoonimów nadanie drugiego imienia nie ma takiej funkcji, jak u ludzi, lecz oba imiona stosowane są wymiennie. Czasem nazywając zwierzę używa się zupełnie różnych zawołań, jak np. *Ziemowit* i *Ramzes* czy *Dante* i *Luis* (u kotów), lecz również wykorzystuje się dwie formy tego samego imienia, np. *Lucuś* i *Lucjan* czy *Czaruś* i *Cezary*. W kilku przypadkach podano też formy różniące się kategorią gramatyczną, np. *Belcia* i *Belek* oraz *Lutka* i *Lutek*. W związku z tym w analizie słowotwórczej uwzględniono każde z nadanych imion[4]. Drugie imiona, jeśli nie wystąpiły

[4] Decyzję taką podjęto za przykładem Janusza Strutyńskiego, który w ten sposób analizował zoonimię miejską (Strutyński, 1996b, s. 218), a także uwzględniając specyfikę badanego materiału i przyjmując, że dla zwierząt każda forma pochodna stanowi oddzielny wyraz.

w innych przypadkach jako pierwsze, dodano także do repertuaru wszystkich zoonimów będących przedmiotem badań.

Tabela 2. Statystyki form pochodnych zoonimów podzielonych na podstawie ich budowy słowotwórczej.

Imiona osobników żeńskich	**Liczba notowań**	**Procent**	**Przykład**	**Imiona osobników męskich**	**Liczba notowań**	**Procent**	**Przykład**
sufiks *-ka*	90	19,27%	*Emilka*	sufiks *-ek*	60	18,3%	*Heniek*
zmieniona forma zapisu/błędny zapis	54	11,6%	*Astrit*	formy pochodne obce (zapożyczenia)	49	15,0%	*Charlie*
ucięcie końca	51	10,9%	*Doro*	sufiks *-i*	39	11,9%	*Rafi*
sufiks *-i*	51	10,9%	*Joli*	sufiks *-uś*	31	9,5%	*Czaruś*
formy pochodne obce (zapożyczenia)	47	10,1%	*Casie*	sufiks *-u*	30	9,2%	*Grzesiu*
ucięcie początku	29	6,2%	*Dona*	zmieniona forma zapisu/błędny zapis	26	8,0%	*Scot*
sufiks *-sia*	18	3,9%	*Gosia*	sufiks *-o*	27	8,3%	*Maćko*
sufiks *-usia*	18	3,9%	*Dusia*	ucięcie końca	14	4,3%	*Alf*
sufiks *-a*	18	3,9%	*Ela*	sufiks *-ś*	10	3,1%	*Adaś*
sufiks *-cia*	15	3,2%	*Polcia*	sufiks *-ik*	8	2,4%	*Kazik*
ucięcie ze zmiękczeniem i sufiksem *-a*	13	2,8%	*Brydzia*	sufiks *-yś*	7	2,1%	*Gabryś*
ucięcie środka	11	2,4%	*Tesa*	sufiks *-cio*	5	1,5%	*Tomcio*
sufiks *-ysia/-isia*	11	2,4%	*Krysia, Krzysia*	ucięcie środka	4	1,2%	*Abram*
sufiks *-unia*	11	2,4%	*Stasiunia*	ucięcie początku	3	0,9%	*Bert*
sufiks *-nia*	11	2,4%	*Jadwinia*	sufiks *-inek*	3	0,9%	*Robinek*
sufiks *-uśka*	4	0,9%	*Luśka*	imiona żeńskie w funkcji imion męskich	3	0,9%	*Michalinka*
sufiks *-ula*	3	0,6%	*Anula*	zmiana kategorii rodz. gramatycznego	3	0,9%	*Felka*
sufiks *-uszka*	3	0,6%	*Hanuszka*	sufiks *-us*	2	0,6%	*Rafus*
sufiks *-cha*	2	0,4%	*Gabrycha*	sufiks *-utek*	2	0,6%	*Ziutek*
sufiks *-ulka*	2	0,4%	*Miniulka*	sufiks *-ulek*	1	0,3%	*Maciulek*
zmiana kategorii rodz. gramatycznego	3	0,6%	*Misiek*				
imiona męskie w funkcji imion żeńskich	2	0,4%	*Remi*				
	467				327		

Analiza słowotwórcza pozwoliła na stwierdzenie, że większość badanego materiału stanowią imiona określane w niniejszym artykule jako pełne lub oficjalne[5]. Procent nazwań imionami osobowymi zwierząt płci żeńskiej wynosi niecałe 50, a męskiej niespełna 55%. Od podstawowych form imion utworzono różnego rodzaju formy pochodne. W przypadku badanego materiału najczęściej powstały one przez skrócenie formy podstawowej – ucięcie końcowej części wyrazu, rzadziej początkowej lub środkowej. Podobnie jak u ludzi, proces skracania w większości prowadził do tworzenia pierwiastków hipokorystycznych[6], od których za pomocą sufiksów derywowana jest większość imion pochodnych. Czasem jednak pierwiastki funkcjonują samodzielnie (Umińska-Tytoń, 1986, s. 88). Nie jest to częste zjawisko w przypadku imion ludzkich, chociaż tego typu formy notuje się jeszcze w pewnych gwarach, w których powstają imiona utworzone przez ucięcie końcowej części wyrazu. Podobnie rzadko tego typu określenia występują u zwierząt. Samodzielnie występują przede wszystkim pierwiastki powstałe z zamkniętej sylaby imienia. W przypadku imion męskich są to np.: *Alf* od *Alfred*, *Raf* od *Rafał*, *Tym* od *Tymoteusz*/*Tymon*. W badanym materiale odnotowano również samodzielne pierwiastki zakończone samogłoską, takie jak.: *Gwido* od *Gwidon*, *Marti* od *Martin*. Ich niewielka frekwencja pokazuje jednak, że są one mniej popularne niż te pierwsze.

Zawołania utworzone przez ucięcie końca imienia wystąpiły również w przypadku osobników żeńskich. Mają one specyficzną, rzadko spotykaną w języku polskim postać charakteryzującą się brakiem typowego zakończenia na literę *a*, np.: *Alex* od *Alexandra*, *Balbin* od *Balbina*, *Doro* od *Dorota*, *Flo* od *Flora*, *Justy* od *Justyna*, *Simon* od *Simona*. Odnotowano jednak kilka przykładów zakończonych na tę tradycyjną dla polskich imion żeńskich literę *a*, np.: *Barba* od *Barbara*, *Kasja* od *Kasjana*, *Oksa* od *Oksana*, *Pela* od *Pelagia*, *Stefa* od *Stefania*. Używanie tego typu form może być pozostałością po historycznie samodzielnym pierwiastku hipokorystycznym lub efektem wpływu języków obcych. Skracanie imion do rozmiaru początkowej zgłoski jest bowiem popularne w języku angielskim (Umińska-Tytoń, 1986, s. 89).

[5] To określenie stosuje się w odniesieniu do imion występujących w formie nadawanej dzieciom przez kierownika urzędu stanu cywilnego.

[6] Nazwa przywołana za J. Kuryłowiczem, stosowana również przez E. Umińską-Tytoń oraz H. Wróbla, chociaż – zgodnie ze spostrzeżeniem tego ostatniego – należałoby raczej określać je pierwiastkami deminutywnymi. (Por. Kuryłowicz, 1968, s. 183; Umińska-Tytoń, 1986, s. 88; Wróbel, 1973, s. 34).

W badanym materiale znalazły się także zoonimy powstałe przez ucięcie początkowego członu imienia. Zaliczyć można do nich formy męskie: *Bel*, *Bert* i *Fred*. W związku z tym, że imiona zwierząt są wynikiem twórczości ich opiekunów, nie sposób jednoznacznie ustalić, od jakiej pełnej formy pochodzą. Podpowiedź również w tym przypadku stanowią formy skrócone utworzone i wykorzystane do nazwania osób. Jednakże w odniesieniu do imion ludzkich istnieje możliwość prześledzenia procesu słowotwórczego, w wyniku którego powstały jako derywaty utworzone od imion w formie pełnej, zaś w przypadku zwierząt i ich zawołań znanych jedynie na podstawie bazy danych nie można stwierdzić, co było inspiracją do ich wykreowania. Zatem stwierdzenie, że imię *Bel* pochodzi od formy *Abel*, a *Fred* od imienia *Alfred*, jest jedynie efektem domysłu. Jeszcze większą trudność stanowi ustalenie formy podstawowej w przypadku zoonimów takich jak *Bert*, który może stanowić zarówno ucięcie powstałe od imienia *Robert*, jak i *Albert*[7].

Imiona osobników żeńskich również powstałe przez ucięcie początkowego członku odnotowane w badanym materiale to: *Bela* pochodzące od formy *Arabela* lub *Izabela*, *Bella* utworzone od imion *Arabella* lub *Izabella*, *Berta* od imion *Alberta* lub *Roberta*, *Dona* od imienia *Aldona*, *Fina* od formy pełnej *Józefina*, *Gata* od imienia *Agata*, *Ika* od formy *Weronika*, *Lina* od imion *Angelina*, *Andżelina* bądź *Karolina*, *Onia* od imienia *Sonia*, *Rina* od formy *Karina*, a także *Truda* utworzone od formy *Gertruda*.

Wśród wyekscerpowanych imion wskazać można także takie, które prawdopodobnie utworzono przez ucięcie środkowej części formy pełnej, czyli opuszczenie głoski, sylaby lub nawet kilku sylab. W przypadku określeń osobników męskich za powstałe w ten sposób można uznać imiona: *Abram* pochodzące od formy *Abraham*, *Filmon* utworzone od imienia *Filemon* oraz *Jachim* pochodzące od antroponimu *Joachim*. Podobnie jak w przypadku ucięcia początkowej części imienia, więcej przykładów tego zjawiska wystąpiło u osobników rodzaju żeńskiego. Wśród nazwań wykorzystanych do ich określenia można wskazać zarówno formy często używane do określenia ludzi, np.: *Rozala* pochodzącą od imienia *Rozalia*, jak i rzadsze lub w ogóle u nich nieodnotowane, np. określenie *Asza* utworzone od formy *Aisza*, a także zawołanie *Mada* powstałe prawdopodobnie od imienia *Magdalena*, formę *Monka*, pochodną podstawowej formy *Monika* czy też derywat *Tesa* pochodzący od imienia *Teresa*.

[7] Poprzez użycie tych samych form spieszczonych w stosunku do różnych imion, imiona te w przypadku ludzi często bywają mieszane (zob. Umińska-Tytoń, 1986, s. 102).

Tabela 3. Produktywność sufiksów w tworzeniu imion zwierząt.

Sufiksy imion osobników żeńskich			**Sufiksy imion osobników męskich**		
sufiks *-ka*	90	35,02%	sufiks *-ek*	60	26,67%
sufiks *-i*	51	19,84%	sufiks *-i*	39	17,33%
sufiks *-sia*	18	7,00%	sufiks *-uś*	31	13,78%
sufiks *-usia*	18	7,00%	sufiks *-u*	30	13,33%
sufiks *-cia*	15	5,84%	sufiks *-o*	27	12,00%
sufiks -ysia/*-isia*	11	4,28%	sufiks *-ś*	10	4,44%
sufiks *-unia*	11	4,28%	sufiks *-ik*	8	3,56%
sufiks *-nia*	11	4,28%	sufiks *-yś*	7	3,11%
sufiks *-uśka*	4	1,56%	sufiks *-cio*	5	2,22%
sufiks *-ula*	3	1,17%	sufiks *-inek*	3	1,33%
sufiks *-uszka*	3	1,17%	sufiks *-us*	2	0,89%
sufiks *-cha*	2	0,78%	sufiks *-utek*	2	0,89%
sufiks *-ulka*	2	0,78%	sufiks *-ulek*	1	0,44%
sufiks *-a*	18	7,00%			
	257	100,00%		225	100,00%

Jak wspomniano, dużo więcej form pochodnych powstało przez dodanie do podstawy sufiksu aniżeli przez omówione wcześniej ucięcia. Do tworzenia zawołań zwierząt wykorzystuje się te same sufiksy, co w przypadku imion ludzkich, jednak używane są one do wykreowania formy uznanej za podstawową (ponieważ zwykle jest ona jedyna), a nie zaś – jak w przypadku ludzi – deminutywną lub hipokorystyczną. W wyekscerpowanym materiale odnotowano najwięcej przypadków imion osobników męskich utworzonych z wykorzystaniem sufiksu *-ek*, zaś w przypadku żeńskich: jego odpowiednika, sufiksu *-ka*. W ten sposób powstało niecałe 27% imion osobników męskich oraz 35% nazwań zwierząt płci żeńskiej utworzonych przez dodanie sufiksu[8]. Przykładami takich zawołań są zdrobnienia używane często również do określenia osób, np.: *Andrzejek*[9], *Benek*, *Filipek*, *Heniek* oraz *Januszek*, a także: *Agatka*, *Emilka*, *Grażynka* czy *Halinka*. W materiale znalazły się także formy rzadziej spotykane u ludzi lub utworzone specjalnie do nazwania zwierzęcia, takie jak: *Melek* (być może od *Melchior*), *Micek* (być może od *Mikołaj*), *Batek*

[8] Szczegółowe dane liczbowe procentowe na temat produktywności sufiksów w tworzeniu form pochodnych imion nazywających zwierzęta znajdują się w tabeli 3.

[9] W przypadku zwierzęcych form pochodnych tożsamych z osobowymi imionami pochodnymi nie podaje się form podstawowych, jeśli nie budzą one wątpliwości, np. *Andrzejek* od *Andrzej*, *Agatka* od *Agata* itd.

(być może od *Bartosz*) czy *Belek* (być może od *Abel*) oraz *Aszka* (być może od *Aisza*), *Minka* (być może od *Dominika*), *Tyśka* (być może od *Martyna*).

Kolejne miejsce zarówno wśród zawołań osobników żeńskich, jak i męskich zajmuje stosunkowo nowy dla imion nadawanych w Polsce sufiks *-i*[10] (zawiera go niecałe 20% imion zwierząt płci męskiej oraz ponad 17% imion zwierząt płci żeńskiej[11]) pojawiający się m.in. w formach: *Arn-i*, *Mat-i*, *Ol-i*, *Raf-i*, *Rem-i*, *Mar-i*, *Nas-ti*, *Pat-i*, *Stefan-i*, *Wik-i*. W części przypadków, jak w powyższych, łatwo ustalić pochodzenie tych form utworzonych od imion pełnych, takich jak: *Arnold*, *Mateusz*, *Aleksander*, *Rafał*, *Remigiusz*, *Maria*, *Nastazja* (ewentualnie *Anastazja*), *Patrycja*, *Stefania* oraz *Wiktoria*. Źródłosłów innych imion jest trudniejszy do ustalenia. Prawdopodobnie wynika to z użycia form z sufiksem *-i* zarówno w odniesieniu do zwierzęcia płci męskiej, jak i żeńskiej. Przykładem jest określenie *Ar-i*, które mogło zostać utworzone zarówno od formy męskiej *Ariel*, jak i żeńskiej *Ariela*, ale też innego imienia, np. *Aron*. Kolejne zawołania, w stosunku do których trudno ustalić formę podstawową, to: *Lori* (być może od imienia *Dolores*), *Tori* (być może od *Wiktoria*), *Safi* (być może od *Safija*), *Deli* (być może od *Adel*), *Deni* (być może od *Denis*), *Emi* (być może od *Emil*). Imiona uznane w tym miejscu za domyślne formy pełne są określeniami rzadko używanymi do nazwania osób, co również może uzasadniać trudności w ustaleniu, że stanowią formę podstawową dla przywołanych zawołań zwierząt.

Następną pod względem liczebności grupę stanowią imiona osobników męskich zawierających sufiks *-uś*, która stanowi około 13% wszystkich odosobowych imion męskich. Zaliczyć do niej można formy takie jak: *Bart-uś* (od *Bartosz* lub *Bartłomiej*), *Czar-uś*, *Kajt-uś*, *Luc-uś* czy *Piotr-uś*. Wśród imion osobników żeńskich kolejne miejsce – pod względem liczebności – zajmują imiona pochodne zakończone przyrostkami *-sia* oraz *-usia*. Stanowią one po około 7% wszystkich analizowanych form. Przykładami zawołań zawierających te przyrostki są: *Cze-sia*, *Go-sia* (utworzona od innej formy pochodnej: *Małgorzata* → *Małgo-sia*), *Ka-sia*, a także: *Bog-usia*, *Dan-usia*, *Maj-usia*.

W określeniach zawierających pozostałe często realizowane sufiksy widać już większe rozbieżności związane z płcią zwierząt, którym są nadawane. W przypadku imion osobników męskich często mamy do czynienia z charakterystycznym

[10] Jako o sufiksie obcego pochodzenia pisał o nim m.in. Bogusław Dunaj (2009).

[11] W przypadku przykładów zawierających sufiksy podany został procent w odniesieniu do wszystkich form powstałych przez dodanie sufiksu. Pozostałe dane liczbowe odnoszące się do form powstałych w wyniku innych procesów słowotwórczych znaleźć można w tabeli 2.

przyrostkiem *-u* pochodzącym z formy wołacza. Występuje on w ponad 13% zoonimów sufiksalnych, np.: *Grzesi-u*, *Heni-u*, *Kazi-u*. Następne miejsce pod względem frekwencji zajmują określenia zawierające przyrostek *-o* (12%), takie jak: *Józi-o*, *Maćk-o*, *Mir-o*. Mniej imion powstało z wykorzystaniem sufiksów: *-ś* (około 4%), *-ik* (nieco ponad 3,5%), *-yś* (około 3%) oraz *-cio* (około 2%), np.: *Ada-ś*, *Kaz-ik*, *Gabr-yś*, *Tom-cio*. Najmniej zoonimów zawiera sufiksy *-inek* (nieco ponad 1%), *-us*, *-utek*, *-ulek* (mniej niż 1%). Są to m.in.: *Rob-inek*, *Raf-us*, *Zi-utek*, *Maci-ulek*.

W przypadku zoonimów określających osobniki żeńskie dość produktywnym jest przyrostek *-a*, który dodaje się do pni stanowiących pierwiastki hipokorystyczne. Formy go zawierające stanowią jednak tylko niecałe 7% imion pochodnych sufiksalnych, ponieważ część z powstałych z jego wykorzystaniem nazwań pełni funkcję imion pełnych, np. *Pola*, *Mila*. W badanym materiale imiona tego typu to np.: *El-a*, *Pel-a* i *Ul-a*[12]. W tabeli 3 oddzielnie wyróżniono imiona powstałe przez ucięcie, zawierające zmiękczenie oznaczone literą *i*, np.: *Brydzia*, *Edzia*, *Jadzia*, *Józia*, *Kazia*, *Rózia*, *Wandzia*.

Następnym w kolejności pod względem frekwencji przyrostków występujących w formach określających osobniki żeńskie jest formant *-cia* stanowiący niecałe 6% form pochodnych sufiksalnych, który odnotowano w imionach: *Jul-cia*, *Mel-cia*, *Pol-cia*.

W badanym materiale zaobserwowano taką samą liczbę zoonimów zawierających przyrostki *-ysia*/*-isia*, *-unia* oraz *-nia* (stanowią po około 4%). Przykładami są: *Gabr-ysia*, *Stasi-unia* oraz *Jadwi-nia*, Kilkakrotnie wystąpiły imiona zakończone przyrostkami *-uśka* (około 1,5%), *-ula*, *-uszka*, *-cha*, *-ulka* (po około 1%), takie jak: *D-uśka*, *An-ula*, *Han-uszka*, *Gabry-cha*, oraz *Mini-ulka* (prawdopodobnie od *Dominika*).

W przypadku zawołań zwierząt mamy też do czynienia ze zjawiskiem zmiany kategorii rodzaju gramatycznego. Wśród imion osobników męskich odnotowano dwa takie przykłady, które stanowią określenia zawierające końcówkę *-a* charakterystyczną dla rodzaju żeńskiego. Wystąpiła ona w formach: *Felka* i *Zyga* (od imion *Feliks* i *Zygmunt*). W odniesieniu do zawołań zwierząt płci żeńskiej również zaobserwowano przykłady zmiany kategorii rodzaju gramatycznego widoczne w formach charakterystycznych dla określeń męskich, takich jak: *Misiek* (forma utworzona od żeńskiego imienia *Michalina*), *Usik* (określenie prawdopodobnie utworzone od formy *Pusia*, *Lusia* lub *Danusia*).

[12] M. Gawroń (2022, s. 61) określiła ten sposób tworzenia imion żeńskich jako ucięcie z dodaniem feminitavium *-a*.

Kategorię gramatyczną zmieniono też w celu dostosowania imienia do płci osobnika. Prawdopodobnie na skutek tego procesu w grupie imion zwierząt płci męskiej znalazły się określenia takie jak: *Kleoś*, *Zuziek* czy *Zuziol*, zaś w zbiorze imion osobników żeńskich odnotowano formy *Gniewka* oraz *Kacperka*.

W badanym materiale zaobserwowano również inne zjawiska językowe, które spisano w tabeli 3. Zwrócono m.in. uwagę na obecność imion męskich wśród nazwań osobników żeńskich oraz określeń żeńskich wśród zawołań zwierząt płci żeńskiej. Wyróżniono je jako oddzielne grupy, ponieważ w przeciwieństwie do form opisanych powyżej, utworzonych przez zmianę kategorii rodzaju gramatycznego, te pochodzą od form podstawowych o tym samym rodzaju. W przypadku osobników męskich to zjawisko ilustrują przykłady: *Michalinka* i *Miecia*. Do tej grupy zaklasyfikowano również formy pochodne imion męskich występujące w funkcji określeń zwierząt płci żeńskiej, takie jak: *Remi* i *Rico*.

Wśród zawołań zwierząt znaczącą grupę stanowią określenia występujące jako formy pochodne w stosunku do osobowych imion obcojęzycznych. Do nazwania osobników męskich posłużyły m.in. angielskie określenia: *Bernie*, *Bob*, *Stev* czy przeważające zakończone fonetycznie na *-i* lub *-y*: *Richie*, *Ricky* oraz *Scotty*. Odnotowano także formy pochodzące z języka rosyjskiego, takie jak: *Daszka*, *Dima* oraz *Misza*.

Również do nazwania zwierząt płci żeńskiej wykorzystano formy pochodzące od imion obcojęzycznych. W tej grupie znalazły się np. hiszpańskie antroponimy, jak *Evita* czy *Rosita*. Także w tym wypadku odnotowano najwięcej form anglojęzycznych, zwłaszcza zakończonych w wymowie na *-i* oraz *-y*. Przykładami są: *Peggy*, *Poly* oraz *Rosi*. Kilka zawołań to formy pochodne od imion rosyjskojęzycznych, np.: *Tania* oraz *Tasza*. Jednostkowy przykład stanowi forma pochodząca z języka czeskiego: *Olinka*.

Obszerną grupę (jednak ze względu na jej charakter omawianą na końcu) tworzą imiona zwierząt, w funkcji których wykorzystane zostały formy powstałe w wyniku błędu lub celowej modyfikacji słowotwórczej[13]. Do tego zbioru zaklasyfikowano przede wszystkim formy powstałe z imion obcojęzycznych.

[13] Kategoria ta została wyróżniona ze względu na charakter badanego materiału, którego podstawę stanowiły zapisy w bazie danych lecznicy weterynaryjnej. W związku z tym, pomimo że pierwotną formą funkcjonowania zoonimów jest forma mówiona, a zapisy w kartotekach weterynaryjnych nie podlegają żadnym ograniczeniom formalnym, uznano, że warto przeanalizować również to zagadnienie – stanowiące margines rozważań słowotwórczych, a jednak pokazujące całkiem nową drogę modyfikacji imion.

Znalazły się w niej zawołania osobników męskich, takie jak: *Charli* czy *Charly* zamiast *Charlie*, *Skoti* zamiast *Scotty*.

Różne spolszczone formy odnotowano szczególnie w przypadku modnych zawołań osobników żeńskich, np. *Daisy* zapisano: *Dejsi*, *Dasiy*, *Dayse*, a także *Dayzee*; Imię *Casey* wystąpiło w postaciach: *Kejsi*, *Kesi* oraz *Kesy*. W spisie znalazły się też wariantywne formy popularnego wśród suczek nazwania *Lucy*, zapisywanego także: *Lusi* oraz *Lussy*. Spolszczono również formy: *Judy*, *Jessy* i *Phoebe* tworząc odpowiednio: *Dżudi*, *Dżesi* i *Febe*. Podobnie jak w przypadku zawołań osobników męskich, odnotowano przykłady zapisu zastępującego literę *y* literą *i*, prawdopodobnie ze względu na wymowę, np.: *Holi*, zamiast *Holy*, *Molli*, zamiast *Molly*. Być może również kierując się wymową, utworzono formę *Nayomi* (zamiast *Naomi*), stosując jednak bardziej obco wyglądający zapis przez dodanie litery *y* zamiast *j*.

Ciekawy przypadek stanowi dostosowane do polskiej pisowni obce imię *Francesca* zapisane jako *Franczeska*, w tej postaci sprawiające też wrażenie utworzenia przez połączenie imion *Franciszka* oraz *Czesława*. Kilka form użytych do nazwania zwierzęcia rodzaju żeńskiego powstało przez dodanie do imienia obcego charakterystycznej dla języka polskiego końcówki *-a*, np.: *Rubia* (od *Rubi*), *Sharona* (od *Sharon*). Również przykłady takie jak *Sesil* czy *Sesilka* zamiast *Cecil* świadczą raczej o dostosowaniu form obcych do polszczyzny niż uleganiu wpływom mody na języki obce.

Dokonana analiza słowotwórcza dotyczyła wąskiego wycinka onimów nazywających zwierzęta, ograniczonego do imion osobowych występujących w funkcji zoonimów i to jedynie tych, które w odniesieniu do ludzi traktowane są jako formy pochodne, hipokorystyczne, chociaż w większości przypadków nie sposób ustalić, czy opiekunowie zwierząt z rozmysłem użyli wybranego zdrobnienia, czy też utworzyli je samodzielnie, nieświadomie posługując się jednym ze schematów słowotwórczych. Ze względu na stosunkowo niewielką próbkę danych celem nie było wskazanie tego typu schematów w odniesieniu do zoonimów, lecz charakterystyka tych form, które są używane.

Wypływające z tego działania wnioski są różnorakie. Po pierwsze, można na ich podstawie stwierdzić, że określenia występujące w badanym materiale odnoszą się do bardzo różnych gatunków zwierząt i zwrócić uwagę na to, że pochodne imiona osobowe są często wykorzystywane do ich nazwania. Ze względu na różnice w liczebności imion odnoszących się do różnych zwierząt nie sposób porównać tego zjawiska między gatunkami towarzyszącymi człowiekowi. Warto jednak temat dalej eksplorować i dokonać zestawienia chociażby w grupie najbardziej popularnych zwierząt, czyli kotów i psów.

Po drugie, przeprowadzona analiza dostarcza informacji na temat budowy słowotwórczej badanych zoonimów. W związku z przyjętym przed badaniami założeniem, że analizie poddane zostaną zoonimy w postaci osobowych imion pochodnych, ich formy odpowiadają budowie zdrobnień. Sklasyfikowanie ich na podstawie przywołanych wcześniej opracowań pozwoliło stwierdzić, które z nich są najczęściej używane do nazwania zwierząt. W przypadku zawołań osobników żeńskich są to formy z sufiksem *-ka* (ponad 19%) oraz utworzone przez ucięcie końca i dodanie sufiksu *-i* (po około 11%), natomiast w odniesieniu do zoonimów określających osobniki męskie najczęściej wystąpiły zoonimy z sufiksem *-ek* (18%), formy z sufikesem *-i* (15%), a także zawołania zawierające przyrostek *-uś* (12%).

Po trzecie wreszcie, po dodaniu do klasyfikacji grup spoza kategorii słowotwórczych wskazanych także przez innych badaczy (por. Umińska-Tytoń, 1986, s. 107), można zaobserwować, że produktywną grupę stanowią formy zdrobniałe zmodyfikowane w stosunku do tych, które odnotowano w opracowaniach drukowanych i źródłach internetowych. Zmiany dokonane celowo świadczą o kreatywności opiekunów zwierząt i chęci wyróżnienia imienia chociażby pisownią. Podobnej motywacji można się dopatrywać w przypadku wykorzystywania zdrobniałych form imion zapożyczonych, jednak obecnie stanowi to raczej przejaw mody niż oryginalności. Formy te w badanym materiale stanowią bowiem aż 13% imion określających zwierzęta rodzaju żeńskiego oraz 15% zawołań osobników męskich.

Bibliografia

Ananiewa, N. (1996). Zoonimia w polskich gwarach pogranicza bałto-słowiańskiego. W S. Warchoł (Red.), *Systemy zoonimiczne w językach słowiańskich: Księga referatów* (ss. 17–27). Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Bubak, J. (1993). *Księga naszych imion*. Ossolineum.

Bubak, J. (1996). Nazwy psów rasowych (na podstawie materiału z krakowskiej kartoteki Polskiego Związku Kynologicznego). *Rozprawy Slawistyczne*, *11*, 185–198.

Dacewicz, L. (2013). Imiona w strukturze nazwisk dawnych mieszkańców polsko-litewsko-wschodniosłowiańskiego pogranicza jako fakt kulturowy. W A. Janicka, G. Kowalski, & Ł. Zabielski (Red.), *Pogranicza, Kresy, Wschód a idee Europy: Seria 1: Prace dedykowane Profesor Swietłanie Musijenko* (ss. 269–280). Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego.

Dunaj, B. (2009). Formy derywowane imion z zapożyczonym sufiksem „i". W M. Skarżyński, & M. Szpiczakowska (Red.), *W kręgu języka: Materiały konferencji „Słowotwórstwo – słownictwo – polszczyzna kresowa" poświęconej pamięci profesor Zofii Kurzowej, Kraków, 16–17 maja 2008* (ss. 317–322). Księgarnia Akademicka.

Gawroń, M. (2022). Tradycja i nowatorstwo w tworzeniu zdrobnień imion dzieci w świetle badań ankietowych. *Linguodidactica*, *26*, 51–65. https://doi.org/10.15290/lingdid.2022.26.04

gov.pl. (b.d.). Serwis *Rzeczypospolitej Polskiej*. https://dane.gov.pl/pl

Górnowicz, H. (1959). Zawołania zwierząt domowych w Sztumskiem: Osiągnięcia i postulaty w dziedzinie badań zoonomastycznych w Polsce. *Onomastica*, *5*, 451–462.

Grzenia, J. (2010). *Nasze imiona: 200 najczęściej nadawanych imion polskich w XX wieku*. Wydawnictwo Nomen Omen.

Imiona – znaczenie imion. (b.d.). https://www.imiona.net/

Janowowa, W., Skarbek, A., Zbijowska, B., & Zbiniowska, J. (Oprac.). (1991). *Słownik imion: 1510 haseł w 28 językach* (2. wyd.). Ossolineum.

Kołodziej, A. (2018). Nazewnictwo urbozoonimiczne w wybranych językach zachodnio- i południowosłowiańskich. W U. Bijak, H. Górny, & M. Magda-Czekaj (Red.), *Onomastyka – neohumanistyka – nauki społeczne* (ss. 233–250). Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk. https://doi.org/10.17651/ONOMAST2018.18

Kołodziej, A. (2019). *W kręgu urbozoonimii słowiańskiej: Studium porównawcze nazewnictwa zwierząt pokojowych w wybranych językach zachodnio- i południowosłowiańskich*. Oficyna Wydawnicza Atut.

Kołodziej, A., & Fojtů, P. (2011). Leksykograficzne opracowanie jednostek urbozoonimicznych w językach słowiańskich: problematyka gromadzenia i próba systematyzacji materiału: Projekt słownika urbozoonimów słowiańskich. W M. Biolik & J. Duma (Red.), *Chrematonimia jako fenomem współczesności* (ss. 259–269). Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Krško, J. (2012). Podoby zooným v spoločenskej komunikácii. W M. Ološtiak (Red.), *Jednotlivé a všeobecné v onomastike: 18. slovenská onomastická konferencia* (ss. 143–147). Prešovská univerzita v Prešove.

Kuryłowicz, J. (1968). O niektórych właściwościach imion skróconych. W *Symbolae philologicae in honorem Vitoldi Taszycki* (ss. 176–181). Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk.

Nowakowska, M. (2001). O Amikach, Czikach i innych imionach psów nie tylko rasowych. W K. Michalewski (Red.), *Współczesna leksyka* (Cz. 2, ss. 41–51). Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Oronowicz-Kida, E. (2022). Zwierzę jak człowiek, czyli antropomorfizacja psów w zoonimach i chrematonimach. *Prace Językoznawcze*, *24*(2), 35–46. https://doi.org/10.31648/pj.7729

Stadnik, J. (2001). Zoonimia wsi Zabrnie w powiecie tarnobrzeskim. *Studia Filologiczne*, *2001*(2), 43–52.

Stadnik, J. (2002). Zoonimia wsi Jadachy w powiecie tarnobrzeskim. *Studia Filologiczne*, *2002*(3), 43–53.

Stadnik, J. (2007). Zoonimia wsi Krawce w powiecie tarnobrzeskim. *Roczniki Humanistyczne*, *55*(6), 121–143.

Stadnik, J. (2009). Zoonimia wsi Wydrza w powiecie tarnobrzeskim. *Roczniki Humanistyczne*, *57*(6), 105–130.

Strutyński, J. (1993a). Imiona zwierząt pokojowych. *Onomastica*, *38*, 203–234.

Strutyński, J. (1993b). Tendencje słowotwórcze w polskiej zoonimii. *Język Polski*, *73*, 49–58.

Strutyński, J. (1996a). *Urbozoonimia polska*. Janusz Strutyński.

Strutyński, J. (1996b). Zoonimia miejska: Próba klasyfikacji. W S. Warchoł (Red.), *Systemy zoonimiczne w językach słowiańskich: Księga referatów* (ss. 217–228). Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Strutyński, J., & Warchoł, S. (2004). Nazewnictwo zoonimiczne w środowiskach wiejskich i miejskich. W R. Mrózek (Red.), *Nazwy własne w języku, kulturze i komunikacji społecznej* (ss. 99–129). Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Tomaszewska, S. (1987). Zoonimia gminy Buczek w powiecie sieradzkim. *Folia Linguistica*, *15*, 37–60.

Tomaszewska, S. (1989). O imionach i przydomkach psów rasowych. *Rozprawy Komisji Językowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego*, *29*, 69–81.

Tomaszewska, S. (1998). Nazwać swoje zwierzę – czyli o wielkomiejskiej zoonimii. *Folia Linguistica*, *37*, 167–175.

Umińska-Tytoń, E. (1986). Sposoby tworzenia form pochodnych od imion chrzestnych. *Onomastica*, *31*, 87–113.

Warchoł, S. (2007). Współczesne zoonimy ludowe motywowane imionami własnymi osobowymi w języku polskim (na tle słowiańskim). W A. Cieślikowa, B. Czopek-Kopciuch, & K. Skowronek (Red.), *Nowe nazwy własne – nowe tendencje badawcze* (ss. 547–555). Wydawnictwo Pandit.

Wilczek, W. (2012). Imiona psów – analiza opozycyjnych grup zoonimów występujących na portalach internetowych dla miłośników zwierząt. W B. Mitrenga (Red.), *Opozycja – przeciwieństwo – kontrast w języku i w tekście* (ss. 55–68). Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Wróbel, H. (1973). Schematy słowotwórcze polskich hipokorystyków. *Prace Językoznawcze*, *2*, 27–47.

Frequency, Structure and Word-Formation Patterns of Derivatives of Personal Names Used as Zoonyms

Summary

The article is a continuation of earlier analyses of the material excerpted from a database containing a list of zoonyms in one of the veterinary clinics in the city of Poznań. The author considers the issue of personal names used as animal calls, focusing on the calls which, when used with reference to people, are derivative forms and are classified as diminutives. The study includes statistics of their frequency in the case of various animal species. The second part presents the conclusions of

a word-formation analysis, which makes it possible to classify the zoonyms under discussion and determine which of the identified categories is the most numerous.

Frekwencja, struktura i budowa słowotwórcza pochodnych imion osobowych występujących w funkcji zoonimów

Streszczenie

Artykuł stanowi kontynuację dokonanych wcześniej analiz przeprowadzonych na materiale wyekscerpowanym z bazy danych zawierającej spis zoonimów w jednej z poznańskich lecznic weterynaryjnych. Autorka podejmuje w nim problematykę imion osobowych wykorzystywanych w funkcji zawołań zwierząt. Przedmiotem zainteresowania są zawołania, które w odniesieniu do ludzi używane są jako formy pochodne i określane zdrobnieniami. W artykule zaprezentowano statystyki pokazujące ich frekwencję u różnych gatunków zwierząt. W drugiej części przedstawiono wnioski z przeprowadzonej analizy słowotwórczej pozwalającej na dokonanie podziału omawianych zoonimów i ustalenie, która z wydzielonych grup jest najliczniejsza.

Keywords: animal; personal name; zoonym; anthroponym

Słowa kluczowe: zwierzę; imię osobowe; zoonim; antroponim

Agnieszka Kijak, University of Siedlce, Siedlce, Poland
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4547-3798
Correspondence: agnieszka.kijak@uph.edu.pl

The preparation of this article was financed within the statutory activities of University of Siedlce, Siedlce, Poland.

Competing interests: The author has declared that she has no competing interests.

Publication history: Received: 2023-05-24; Accepted: 2023-10-04; Published: 2024-01-15